

HPA
HUNGARIAN
PSYCHOLOGICAL
ASSOCIATION

A MAGYAR PSZICHOLÓGIAI
TÁRSASÁG XXIII. ORSZÁGOS
TUDOMÁNYOS NAGYGYŰLÉSE

XXIIIRD ANNUAL MEETING OF THE
HUNGARIAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION

MPT
MAGYAR
PSZICHOLÓGIAI
TÁRSASÁG

HATÁRTALAN PSZICHOLÓGIA
UNLIMITED PSYCHOLOGY

SAPIENTIA EMTE
Magyar Tudományok Akadémiájának
Magasiskolája

KIVONATKÖTET
2014. MÁJUS 15-17., MAROSVÁSÁRHELY, ROMÁNIA

ABSTRACTS
MAY 15-17, 2014 TÂRGU MUREȘ, ROMANIA

Nemzeti azonosulás és a csoportközi érzelmek átélése lezárt és lezáratlan csoportközi konfliktusokban

TE12_EA36

Mészáros Noémi - PTE BTK Pszichológia Intézet
Schmidt Barbara - PTE BTK Pszichológia Intézet
Szabó Zsolt Péter - PTE BTK Pszichológia Intézet

A szociális identitás (Tajfel, 1978; Tajfel & Turner, 1981) és a szelf-kategorizáció elmélet (Turner és mtsai, 1987; Turner, 1999) keretében elvégzett szociálpszichológiai kutatások kimutatták, hogy a saját csoporttal való azonosulás fontos tényezője a csoportok közötti kapcsolatok alakulásának. A nemzeti csoporttal való azonosulás mérése - Roccas, Klar és Liviatan (2006) kétdimenziós azonosulási modelljét alapul véve - Szabó és László (megjelenés alatt) dolgozta ki a magyar nemzeti azonosulás kérdőívét, amely az azonosulást két módra: az érzelmi kötődésre, valamint a saját csoport felsőbbrendűségét hirdető ún. glorifikációra bontja. A kérdőív érvényességét bemerő korábbi kutatásaink azt mutatták, hogy a saját csoport által elkövetett agresszió esetén a nemzeti azonosulás módjai befolyással vannak az olyan csoportalapú jelenségekre, mint amilyen a csoportalapú érzelmek átélése, a felelősség kérdése, a felmentő stratégiák használata, vagy a jóvátételre való hajlandóság.

Jelen kutatásunkban (N=780) arra voltunk kíváncsiak, hogy a saját csoport és a külső csoport közötti konfliktus lezártága, illetve lezáratlansága hatással van-e a csoportalapú jelenségekre. Eredményeink szerint a konfliktus észlelt lezáratlansága a saját csoport elfogultság növekedéséhez vezet, különös tekintettel a saját csoportot glorifikáló vizsgálati személyek esetében.

Kulcsszavak: nemzeti azonosulás; a konfliktus észlelt lezáratlansága; csoportközi érzelmek; felmentő stratégiák

Szó- és szabálytanulás időseknél és fiataloknál az idegennyelv-tanulás elején

TE16_EA37

Nagy Anikó - Debreceni Egyetem, Magatartástudományi Intézet
Sántha Judit - Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gnandt Márk - Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet
Abari Kálmán - Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet,
Szociál- és Munkapszichológiai Tanszék
Polonyi Tünde - Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet, Általános Pszichológiai Tanszék

Az idegen nyelvtanulás kezdeti szakaszának vizsgálata érdekében digitalizált rajzokból álló készletet alkalmaztunk, melyben állatfigurák diádikus párokban végeznek cselekvéseket. Az állatneveket és a cselekvéseket kombinálva nagyszámú jelenet hozható létre. Vizsgálatunkban fiatal felnőttek (N=25, átlagéletkor=19.32, szórás=2.16) és idősebb személyek (N=19, átlagéletkor=61, szórás=3.6) vettek részt. A vizsgálat tréning szakaszában a lexikai és nyelvtani tanulás egyszerre mehetett végbe: állatneveket, cselekvéseket, anyanyelvre jellemző, illetve nem jellemző morfoszintaktikai szabályokat (tárgyeset- és nyelvtani nem-szabály) lehetett elsajátítani úgy, hogy a vizsgálati személyek nem kaptak explicit információt a nyelvről, minden ismeretet a bemutatott képekből és az azokhoz tartozó mondatokból kellett kinyerniük. A vizsgálat három

napot vett igénybe mindegyik vizsgálati személy esetében. A szókincs elsajátítását egy kép-szó társítási feladattal vizsgáltuk, a szabályok észrevételét egy kép-mondat társítási feladat, egy ún. nyelvtani helyességet vizsgáló feladat, illetve egy rövid interjú ellenőrizte. Vizsgálatunk célja annak feltérképezése volt, hogy egy nyelv mely aspektusait tudják az idősek, a fiatalokhoz viszonyítva is sikeresen elsajátítani a nyelvtanulási folyamat elején.

Bár a fiatal résztvevők sikereesebbnek bizonyultak minden feladatban, a hatékony szótanulási mechanizmusok érett korban is hozzáférhetőek maradhatnak. A könnyített verzió esetén az idősebb kísérleti személyek felismerési feladatban nyújtott teljesítménye közelített a fiatalok teljesítményéhez. A nyelvtan tanulása nagyobb nehézségeket okozott időseknek és fiataloknak egyaránt, mint a szavak elsajátítása, az interjúk szerint a szabályok explicit kialakulása korlátozott mértékben jött létre.

Vizsgálataink eredményei azt mutatják, hogy az idegennyelv-tanulás során folyamatosan jelen vannak implicit tanulási mechanizmusok, de ezeket leginkább a szavak tanulásakor használjuk. Még fiatal felnőtteknél sem elég a nyelvtan elsajátításához a véletlenszerű (incidentális) tanulás; konkrét példák és világos magyarázatok azonban valószínűleg könnyíthetik ezt a folyamatot, legalábbis az idegen nyelv tanulásának kezdeti szakaszában.

Kulcsszavak: idegennyelv-tanulás, időskori kognitív teljesítmény, lexikai tanulás, grammatikai tanulás

Boldogságutak: szociodemográfiai korrelátumok és személyiségháttér

TE18_EA38

Nagy Henriett - ELTE PPK Pszichológiai Intézet

A jóllét kutatás történetében két fő hagyomány fedezhető fel. Az egyik a pozitív érzelmekre, a másik pedig az optimális működésre fókuszál. Ez utóbbi, eudaimonikus megközelítés a jóllétet a self-realizáció és növekedés terminusaiban írja le, eszerint az önismeret, az erősségek, gyengeségek, értékek, célok ismerete szükségesek ahhoz, hogy elérjük az eudaimonia állapotát, amely Arisztotelész szerint a humán létezés végső célja. A második megközelítés a hedonizmus útja, amely arra fókuszál, hogy mi teszi kellemessé az életet, mi járul hozzá a szenvedés elkerüléséhez és az örömek begyűjtéséhez. Legújabbban, Csikszentmihályi munkásságának hatására leírásra került egy harmadik boldogságút is, az elkötelezett élet, amely a flow élmény minél többféle tevékenységben való meg tapasztalásán keresztül járul hozzá a magasabb életminőséghez. Peterson és mtsai 2005-ben kidolgoztak egy mérési eljárást e három boldogságorientáció operacionalizására (OHQ), amelyet korábbi kutatásainkban magyar nyelvre adaptáltunk. Jelen kutatás a háromféle boldogságút további fogalmi tisztázásához kíván hozzájárulni, a boldogságutak különböző szociodemográfia változókkal és személyiségjellemzőkkel mutatott összefüggéseinek tesztelésén keresztül.

A vizsgálatban 325 személy (37 % férfi) vett részt. Átlagéletkor: 29,4 év (SD: 10,89). A legfiatalabb résztvevő 18, a legidősebb 74 éves volt. Az eljárás első lépéseként demográfiai adatokat rögzítettünk: nem, életkor, gazdasági aktivitás, iskolai végzettség, családi státusz, anyagi helyzet, lakóhely, a gyermekkori család összetétele, a testvérsorban betöltött hely, az apa iskolai végzettsége, az anya iskolai végzettsége. Ezt követően jólléttel kapcsolatos nyitott végű kérdésekre válaszoltak a résztvevők, végül az alábbi kérdőívek kitöltésére került sor: Boldogságorientáció Kérdőív, Élet Orientáció Teszt, Big Five Kérdőív, Élettel való Elégedettség Skála.